

ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ
FEN-EDEBİYAT FAKÜLTESİ
TARİH BÖLÜMÜ

DERS İÇERİKLERİ*

I. YARIYIL

DERSİN KODU ve ADI

T U K E Nitelik

TAR 101 Uygarlık Tarihi

2 0 2 3 Z

Kültür, Uygarlık (Medeniyet) kavramları, geçmişten günümüze tarih boyunca insanlığın ortaya koyduğu uygarlıklar, yazı, takvim, keşif ve icatlar ile benzeri gelişmelerin günümüze kadar genel perspektifi, Orta Asya, Bozkır, Uzakdoğu, Akdeniz (Yunan, Roma, Mısır), Orta Amerika (Aztek, İnka) uygarlıklarına genel bakış.

TAR 105 Tarih Bilimine Giriş

2 0 2 4 Z

Tarih nedir? Ne zaman ortaya çıkmıştır? Tarihin konusu; tarihe yardımcı bilimler, kaynak tasnifi; tarihi kaynakların değerlendirilmesi; Antik Yunandan günümüze tarihçiliğin evrimi, tarih felsefesi; İslam toplumlarında tarih anlayışı ve İbn Haldun; şehnamecilik-vakanüvislik; L. v. Ranke ve Modern tarihçiliğin doğuşu, K. Marx ve tarihsel maddecilik; M. Bloch, L. Febvre, F. Braudel ve Annales Ekolu, Sosyal tarih; Post-modern tarih anlayışı; Türk tarih yazıcılığı gibi konular incelenecektir.

TAR 107 İslam Öncesi Türk Tarihi

2 0 2 4 Z

Türklerin Anayurdu, Milattan önce ve sonra Türk yayılması, Göçler, Orta Asya'da kurulan ilk Türk Devletleri; Hunlar (Asya Hunları, Avrupa Hunları Akhunlar), I., II. Göktürk ve Uygur Devletleri'nin siyasî tarihleri.

TAR 121 Osmanlıca I

4 0 4 4 Z

Osmanlı Türkçesindeki harflerin Latin alfabesindeki karşılıkları, birleşmeleri, Türkçe kelimelerin yazılışları ve okunuşları, Arapça kelimelerin yazılışları ve okunuşları, Arapça tamlamalar ve çoğullar, Farsça kelimelerin yazılışları ve okunuşları, Farsça tamlamalar ve bütün bunlara dair Osmanlıca metinler üzerinde yazma ve okuma çalışmaları.

TAR 123 Tarih Araştırmalarında Metot I

2 0 2 3 Z

Tarih metodolojisi ve Tarih araştırmalarında takip edilecek yöntemler, tarih tenkidinin unsurları, belge ve kaynakların tenkidi, analiz ve sentez olgusu; konu tespiti ve konunun sınırlandırılması, bibliyografya ve literatür taraması, kaynak eser ve makalelerin fişlenmesi, not alma, arşiv

---

* 2009 Ders Planına uygun olarak 2009-2010 Eğitim-Öğretim Yılından itibaren uygulanacaktır.

malzemesinin tespiti, notların tasnifi, kaleme alma tekniği; referans ve dipnot usulleri; kaynakça hazırlama gibi teorik konular üzerinde durulacaktır.

TAR 125 Bilim Tarihi

2 0 2 3 Z

Eski Mısır, Mezopotamya, Eski Anadolu, Eski Yunan, Roma ve Ortaçağ Avrupası'ndaki bilimsel faaliyetler; İslam dünyasında bilim; Avrupa'da Rönesans ve Reform hareketleri ve modern bilimin doğuşu, Aydınlanma çağı bilim adamları; Sanayi Devrimi ve bilimsel faaliyetler; Osmanlıda bilimsel faaliyetlere genel bakış.

TAR 127 Tarih Öncesinde Anadolu

2 0 2 4 Z

Anadolu'da Tarih öncesi Paleolitik, Neolitik dönemler; Troia, Alishar, Alacahöyük vb. yerleşim yerleri, Tarihöncesi Anadolu medeniyetlerine genel bakış. (Yerel tarih açısından Troia üzerinde daha geniş durulacaktır).

AİT 161 Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi I

2 0 2 1 Z

Mondros'tan Lozan'a askeri ve siyasi gelişmeler; Kurtuluş Savaşının askeri ve siyasi yönü; Milli mücadele döneminde Türk toplumu.

TDİ 163 Türk Dili I

2 0 2 1 Z

Dilin millet hayatındaki yeri ve önemi, dilin kültürle olan ilişkisi, nitelikleri; yeryüzündeki dil aileleri, Türkçenin bunlar içindeki yeri; Türkçenin tarihsel gelişimi, kullanılan alfabeler ve Türkçenin bugünkü durumu ve yayılma alanları; Atatürk'ün dil anlayışı ve çalışmaları; Türkçenin ses bilgisi, ses özellikleri, ses uyumları, ses olayları; yapım ve çekim ekleri; sözcük türleri; tamlamalar; sözdizimi konuları işlenmektedir.

YDİ 165 İngilizce I

3 0 3 2 Z

Bu ders, öğrencilerin İngilizce'deki temel dil becerilerini geliştirmeyi hedefler. Dersin ana amacı temel iletişim becerilerini geliştirmektir.

YDİ 167 Fransızca I

3 0 3 2 Z

Bu ders, öğrencilerin Fransızca'daki temel dil becerilerini geliştirmeyi hedefler. Dersin ana amacı temel iletişim becerilerini geliştirmektir.

YDİ 169 Almanca I

3 0 3 2 Z

Bu ders, öğrencilerin Almanca'daki temel dil becerilerini geliştirmeyi hedefler. Dersin ana amacı temel iletişim becerilerini geliştirmektir.

BGS 171 Beden Eğitimi I

0 2 0 1 Z

Beden Eğitimi ve Spor'un önemini kavrama, spor branşları hakkında bilgi edinme, sağlıklı yaşam için spor yapma alışkanlıkları kazanma, zararlı alışkanlıklardan korunma

BGS 173 Resim I

0 2 0 1 Z

Resim nedir, resmin doğuşu ve gelişimi açıklanır. Sanat kavramı, sanatın doğuşu ve gelişimi hakkında bilgiler verilir. Sanatın gerekliliği, sanatçının özellikleri, sanat eseri kriterleri kavratılır. Güzel Sanatların tarihsel gelişimi ve çeşitleri üzerinde durulur. Güzel Sanatların kapsamında yer alan sanat kolları tanıtılır. Ülkemizdeki cumhuriyet dönemi öncesinde güzel sanatların ve cumhuriyet döneminde Güzel Sanatların gelişimi üzerinde durulur. Resim tarihinin çeşitli

dönemlerinde değişik malzemeler üzerinde gerçekleştirilen eserlerin görsel açıklamaları yapılır. Resim sanatında plastik öğeler olan bölümler anlatılarak bu bölümlerin uygulamaları yapılır.

BGS 175 Müzik I

0 2 0 1 Z

Müzik nedir, müziğin doğuşu, günümüze kadar tarihsel gelişimi ve genel müzik teorisi hakkında bilgiler verilir. Türk ve Dünya müziklerinden örnekler sunulur. Türkiye’de müzik, müzik çeşitleri (Türk Halk Müziği, Türk Sanat Müziği, Klasik Türk Müziği vb.) tanıtılır. Ses ve çeşitleri (insan sesi, enstrüman sesi vb. tanıtılır. Müziğin fonksiyonları, eğitimdeki etkisi, insan üzerindeki etkileri kavratılır. Müziğin kullanıldığı alanlar, klasik batı müziği, Türk halk müziği, klasik Türk müziği teorileri açıklanır. Güncel- popüler müzik, müzik kültürü verilir. Toplu ses eğitimi çalışmaları yapılır.

II. YARIYIL

DERSİN KODU ve ADI

T U K E Nitelik

TAR 102 İslam Tarihi

2 0 2 3 Z

İslamiyet’in doğuşu sırasında Mekke ve Arap dünyasının içinde bulunduğu sosyal durum, Medine Şehir Devleti’nin kurulması ve sonrasında İslam’ın hızlı bir şekilde yayılması, Hz. Muhammed’in yaşamı, savaşları ve onun ölümünden sonra gelen Dört Halife döneminde yapılan fetihler ile ortaya çıkan siyasi buhranlar üzerinde durulmaktadır.

TAR 104 Eski Anadolu Tarihi

2 0 2 3 Z

Yazılı dönemde Anadolu’da kurulan devletler, Hitit, Frig, Lidya ve Urartu Devletleri’nin siyasi ve kültürel tarihleri.

TAR 108 İslam Öncesi Türk Kültür Tarihi

2 0 2 3 Z

İslam öncesinde Orta Asya’da kurulan Türk Devletleri’nde (Hun, Göktürk, Uygur vs.) devlet teşkilatı, göçebelik ve yerleşik kültür, din ve inanış, yazı, dil ve edebiyat, sosyal ve ekonomik hayat; Türk kültürünün dünya uygarlık tarihindeki yeri ve etkileri.

TAR 116 Anadolu’nun Tarihi Coğrafyası

2 0 2 3 Z

Coğrafyanın tarih biliminde kullanımı, Anadolu’da kurulan medeniyetlerin konumları, yerleri buldukları mekan ve coğrafya, şehirleri birbirine bağlayan antik yollar.

TAR 122 Osmanlıca II

2 0 2 4 Z

Osmanlıca’daki Arapça ve Farsça sıfat, edat ve ekler ile ilgili olarak gramer bilgisi ve bu konular üzerine metinlerin okunması ve çözülmesi.

TAR 124 Tarih Araştırmalarında Metot II

2 0 2 3 Z

Tarih metodolojisi ve Tarih araştırmalarında takip edilecek yöntemler, tarih tenkidinin unsurları, belge ve kaynakların tenkidi, analiz ve sentez olgusu; konu tespiti ve konunun sınırlandırılması, bibliyografya ve literatür taraması, kaynak eser ve makalelerin değerlendirilmesi ve fişlenmesi, not alma, arşiv malzemesinin tespiti, notların tasnifi, kaleme alma tekniği; referans ve dipnot usulleri; kaynakça hazırlama konularında öğrencilere uygulamalı çalışmalar yaptırılacaktır.

TAR 126 Eskiçağ Tarihi **2 0 2 3 Z**
Yazının bulunmasından, Batı Roma İmparatorluğu'nun çöküşüne kadar devam eden dönemde Mezopotamya, Mısır, Grek ve Roma dünyasındaki sosyal, siyasal, ekonomik gelişmeler genel hatlarıyla incelenecektir.

AİT 162 Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi II **2 0 2 1 Z**
Atatürkçü düşünce sisteminin ana hatları; Saltanatın kaldırılması; Cumhuriyetin İlanı; Halifeliğin Kaldırılması; Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası ve Tahrir-i Sükûn Dönemi; Eğitim ve Öğretimin birleştirilmesi, Sosyal, Hukuki, Ekonomik, Sağlık alanındaki inkılaplar, ulus devletinin inşası.

TDİ 164 Türk Dili II **2 0 2 1 Z**
Yazılı anlatım türleri, roman, öykü, şiir vb. yazım kuralları, noktalama işaretleri, sözlü anlatım türleri, konferans, sempozyum, seminer vb. konular işlenmektedir.

YDİ 166 İngilizce II **3 0 3 2 Z**
Bu ders, öğrencilerin İngilizce'deki temel dil becerilerini geliştirmeyi hedefler. Dersin ana amacı temel iletişim becerilerini geliştirmektir.

YDİ 168 Fransızca II **3 0 3 2 Z**
Bu ders, öğrencilerin Fransızca'daki temel dil becerilerini geliştirmeyi hedefler. Dersin ana amacı temel iletişim becerilerini geliştirmektir.

YDİ 170 Almanca II **3 0 3 2 Z**
Bu ders, öğrencilerin Almanca'daki temel dil becerilerini geliştirmeyi hedefler. Dersin ana amacı temel iletişim becerilerini geliştirmektir.

BGS 172 Beden Eğitimi II **0 2 0 1 Z**
Beden Eğitimi ve Spor'un önemini kavrama, spor branşları hakkında bilgi edinme, sağlıklı yaşam için spor yapma alışkanlıkları kazanma, zararlı alışkanlıklardan korunma.

BGS 174 Resim II **0 2 0 1 Z**
Resim nedir, resmin doğuşu ve gelişimi açıklanır. Sanat kavramı, sanatın doğuşu ve gelişimi hakkında bilgiler verilir. Sanatın gerekliliği, sanatçının özellikleri, sanat eseri kriterleri kavratılır. Güzel Sanatların tarihsel gelişimi ve çeşitleri üzerinde durulur. Güzel Sanatların kapsamında yer alan sanat kolları tanıtılır. Ülkemizdeki cumhuriyet dönemi öncesinde güzel sanatların ve cumhuriyet döneminde Güzel Sanatların gelişimi üzerinde durulur. Resim tarihinin çeşitli dönemlerinde değişik malzemeler üzerinde gerçekleştirilen eserlerin görsel açıklamaları yapılır. Resim sanatında plastik öğeler olan bölümler anlatılarak bu bölümlerin uygulamaları yapılır.

BGS 176 Müzik II **0 2 0 1 Z**
Müzik nedir, müziğin doğuşu, günümüze kadar tarihsel gelişimi ve genel müzik teorisi hakkında bilgiler verilir. Türk ve Dünya müziklerinden örnekler sunulur. Türkiye'de müzik, müzik çeşitleri (Türk Halk Müziği, Türk Sanat Müziği, Klasik Türk Müziği vb.) tanıtılır. Ses ve çeşitleri (insan sesi, enstrüman sesi vb. tanıtılır. Müziğin fonksiyonları, eğitimdeki etkisi, insan üzerindeki etkileri kavratılır. Müziğin kullanıldığı alanlar, klasik batı müziği, Türk halk müziği, klasik Türk müziği teorileri açıklanır. Güncel- popüler müzik, müzik kültürü verilir. Toplu ses eğitimi çalışmaları yapılır.

TAR 180 Temel Bilgi Teknolojisi Kullanımı**2 0 2 3 Z**

Temel klavye becerileri, donanım bilgileri, bilgisayarla ve internet ilgili genel kavramlar; kelime işlem (word processing), grafik, elektronik tablo (spreadsheets) ve sunum programlarıyla çalışma; eğitim yazılımlarının (software) gözden geçirilmesi; sınıfta bilgisayarla çalışma.

III. YARIYIL**DERSİN KODU ve ADI****T U K E Nitelik****TAR 201 Büyük Selçuklu Devleti Tarihi****2 0 2 3 Z**

Devletin atası olan Selçuk'un Cend şehrine gelerek siyasi bir birlik teşkil etmesinden sonra zamanla Maverâünnehir bölgesinde önemli güç haline gelen Selçuklu topluluğunun, Tuğrul ve Çağrı Bey'in önderliğinde Gazneliler'den bağımsızlıklarını kazanmaları, Tuğrul Bey zamanında ülke sınırlarının genişlemesi, Alp Arslan zamanında Anadolu'nun kapılarının Türkler'e açılması, Melikşah zamanında en geniş sınırlara ulaşılması süreci ile Berkyaruk, Muhammed Tapar ve Sencer dönemlerindeki diğer siyasi olaylar ile Büyük Selçuklu Devleti'nin Türk tarihindeki yeri ve önemi üzerinde durulmaktadır.

TAR 205 İslam Kültür ve Medeniyeti**2 0 2 4 Z**

Din, kültür ve medeniyet ilişkisi; İslam kültür ve medeniyetinin genel özellikleri; İslam devletlerinin teşkilat, sosyal ve siyasal yapıları, İslamın diğer dinlere ve Gayrimüslimlere bakışı. İslam şehirlerinde sosyal, ekonomik ve kültürel hayat.

TAR 207 Osmanlı Tarihi I (1299-1451)**2 0 2 4 Z**

Kuruluştan 1451'e (II. Murad döneminin sonuna) kadar Osmanlı Siyasi Tarihinin ele alınacağı bu derste, Osmanlı kuruluş devri problemleri, gaza ve cihat ideolojisi; Osmanlı'nın uç beyliğinden cihan devletine dönüşmesi; Osmanlı fetih politikası, Rumeli'ye geçiş ve Osmanlı-Bizans ilişkileri, Osmanlı-Anadolu Beylikleri ilişkileri ve Osmanlı kurumları incelenecektir.

TAR 209 Osmanlıca III**2 0 2 4 Z**

Osmanlı Tarihi ile ilgili olarak yazılmış kroniklerin okunması, çözümlenmesi ve sadeleştirilmesi.

TAR 221 Selçuklu Öncesi Türk Devletleri**2 0 2 4 S**

Hem kurulduğu bölge, hem de kurulduktan sonra İslamiyet'i kabul ederek Türk-İslam sentezini en üst derecede gerçekleştirmiş olması itibarıyla önem taşıyan Karahanlılar Devleti ile onunla çağdaş olup, her alanda devrinin en güçlü devleti konumuna gelmiş olan Gazneliler'in in siyasi ve sosyal tarihleri üzerinde durulmaktadır.

TAR 225 Ortaçağ Tarihi Kaynakları**2 0 2 4 S**

Ortaçağ İslam tarih yazıcılığının ortaya çıkması, tarihçilik ekolleri, önemli müellifler ve eserleri hakkında bilgi verilmekte, bunun yanında Ermeni, Bizans, Gürcü, Latin ve Süryani kaynakları da İslam kaynaklarıyla karşılaştırmalı olarak değerlendirilerek Ortaçağ tarihinin aydınlatılmasına çalışılmaktadır.

- TAR 233 Emevi ve Abbasi Devletleri Tarihi 2 0 2 4 S**
Hz. Ali zamanında iktidar mücadelesine girişen Ümeyye ailesinin, Hz. Ali'nin ölümünden sonra Emevî olarak bilinen devleti kurmaları, Emevî Devleti ve bu devleti ortadan kaldırarak kurulan Abbasî Devleti'nin genel siyasi tarihi, Türklerin İslamiyet'i kabul etmesinden sonra Abbâsî Devleti'nde kazandıkları etkinlik ve bu sayede Türklerin İslam kültür ve medeniyetine olan katkıları üzerinde durulmaktadır.
- TAR 235 Ortaçağ Avrupa Tarihi 2 0 2 4 S**
Kavimler Göçü sonrasında Roma İmparatorluğu'nun doğu ve batı olarak ikiye ayrılması, Batı Roma İmparatorluğu'nun barbar kavimlerle olan mücadelesi ve sonrasında çöküşü, Ostrogot ve Vizigotlar'ın Avrupa siyasi yapısında yer almaya başlamaları, Avrupa'da Hıristiyanlığın gelişmesi, Endülüs Emevîleri ile olan mücadeleler, Feodalitenin doğuşu ve Roma-Germen İmparatorluğu'nun kurulması süreci; Haçlı Seferleri ve Avrupa, Ortaçağ Avrupasında toplum ve siyasal düşünüş, Kilise ve Skolastik düşünce, Ortaçağlarda Avrupa'nın siyasal görünümü üzerinde durulmaktadır.
- TAR 237 Roma Tarihi 2 0 2 4 S**
Roma İmparatorluğunun kuruluşu, gelişmesi ve yayılışı, cumhuriyet ve imparatorluk devirleri, dünya medeniyetine katkıları.
- TAR 239 Mezopotamya ve Mısır Tarihi 2 0 2 4 S**
İlkçağlardan Roma hâkimiyetine kadar olan dönemde bu bölgelerin tarihi, sosyo-kültürel yapısı ve insanlık tarihindeki yerleri.
- TAR 241 Troas Tarihi Coğrafyası ve Arkeolojisi 2 0 2 4 S**
Kabaca Çanakkale ilinin Asya'daki topraklarına eşit olan bu bölge antik çağlarda önemli siyasi, ekonomik ve kültürel olaylara sahne olmuştur. Bu ders, hem yerel hem de evrensel tarih bağlamında bu olayları irdelemektedir.
- TAR 245 Mesleki İngilizce I 2 0 2 4 S**
Bu ders, öğrencilerin İngilizce tarihsel metinleri okuma, anlama ve çevirme yeteneklerini geliştirmeyi hedeflemektedir. Ayrıca, Antik Yunan, Roma, Bizans, Osmanlı ve Cumhuriyet Dönemi ile ilgili terminoloji ve teknik terimlerin İngilizcedeki karşılıkları üzerinde durulacaktır.
- TAR 247 Grekçe Tarihi Metinlerine Giriş I 2 0 2 4 S**
Eskiçağ tarihine ilgi duyanlara Herodotos, Thukydidides, Ksenophon ve diğer Grek yazarların eserlerini okumak için gramer ve okuma.
- TAR 249 Eskiçağ Tarihi Kaynakları 2 0 2 4 S**
Eskiçağ tarihinin araştırılmasında yazılı kaynaklar ve arkeolojik buluntuların önemi, maddi kültür kalıntıları ve diğer kaynakların eskiçağ tarihinde kullanımı, Antik dönemde tarih yazımı.
- TAR 251 Türkiye Cumhuriyeti Tarihi Kaynakları 2 0 2 4 S**
Türkiye Cumhuriyeti tarihi ile ilgili birinci el kaynaklar, hatıratlar ve araştırma eserlerin tanıtılması.

TAR 257 Yeniçağ Tarihi Kaynakları**2 0 2 4 S**

Erken ve Klasik Dönem Osmanlı Tarihi kaynakları, Osmanlı tarih yazıcılığı, birinci elden kaynakların (15-18. yüzyıllar) tanıtım ve içerik değerlendirmesi Bizans kronikleri, Osmanlı vekayiname ve kronikleri (Tevârih-i Âl-i Osmanlar), menakıbnameler, tahrir defterleri, mühimmeler, ruznameler, cizye ve avarız defterleri vs. arşiv kaynaklarının tanıtım ve değerlendirilmesi

TAR 259 Yakınçağ Tarihi Kaynakları**2 0 2 4 S**

Yakınçağ Osmanlı Tarihi ile ilgili başlıca müracaat eserleri, Yakınçağ Osmanlı tarihinin araştırılmasında büyük önemi olan Osmanlı yazarları ve vakanüvis eserleri, hatırat ve telif eserler, seyahatnameler ve elçilik raporları; Osmanlı arşivlerinin ve ilgili tasniflerin tanıtımı, belgelerin değerlendirmesinde dikkat edilmesi gereken hususlar.

TAR 261 Atatürkçü Düşünce Sisteminin Temelleri I**2 0 2 4 S**

Bu ders Atatürkçü düşünce sisteminin temel dinamiklerini inceleyerek, Atatürk ilke ve inkılaplarının ruhuna nüfuz etmeyi amaçlamakta ve çağdaş, laik, demokratik Türkiye Cumhuriyetinin kuruluş felsefesini ortaya koymayı hedeflemektedir.

TAR 263 Selçuklu Devri Türk Kültür ve Medeniyeti**2 0 2 4 S**

XI-XIII. yüzyıllar arasında Orta ve Yakın Doğuda hâkim olan Selçuklu Devletleri, eski Türk düşünce ve kültürü ile İslam Arap ve İran, Hıristiyan Bizans ve Süryani düşüncelerini, kültürlerini ve medeniyetlerini almak suretiyle bölgede yeni bir oluşum gerçekleştirdiler. Bunun örnekleri bütün bölgede kendisini gösterdi. Burada biz bilimde, sanatta, edebiyatta, düşünüşte, kültürde nasıl değişiklikler yaşandı ve nasıl bir yapı ortaya konuldu bunu öğreneceğiz.

TAR 269 Selçuklu Devletleri Tarihi I**2 0 2 4 S**

Büyük Selçukluların dışında onun devamı ve takipçisi konumunda olan Irak, Türkiye, Suriye ve Kirman Selçukluları ile ilgili olarak bilgi verilecek, öğrencilerin bu devletleri tanımaları ve Ortadoğudaki gelişmeleri yakından takip etmeleri sağlanacaktır.

IV. YARIYIL**DERSİN KODU ve ADI****T U K E Nitelik****TAR 202 Türkiye Selçuklu Devleti Tarihi****2 0 2 3 Z**

Selçuklu ailesindeki iktidar mücadelesini kaybeden Kutalmış'ın oğullarının İran coğrafyasında tutunamamaları neticesinde batıya yönelmeleri, Malazgirt Savaşı'ndan kısa süre sonra İznik'e kadar gelerek Türkiye Selçuklu Devleti'ni kurmaları, kurulan devletin diğer beyliklerle olan münasebetleri, Haçlı Seferleri ve Moğol İstilasası yanında XI-XIII. yüzyıllarda Anadolu'nun siyasi, sosyal ve ekonomik durumu hakkında bilgiler verilmektedir.

TAR 204 Anadolu Beylikleri**2 0 2 3 Z**

Anadolu Selçuklu Devleti'nin yıkılışı ile ortaya çıkan Türk Beylikleri'nin (XIII.-XVI. yüzyıl) siyasi gelişmeleri, birbirleriyle münasebetleri, teşkilatları ve Osmanlı Beyliğinin yükselmesi ile

Karamanoğulları Beyliği, Aydınoğulları Beyliği, Menteşeoğulları Beyliği, Saruhanoğulları Beyliği, Karesioğulları Beyliği, Candaroğulları Beyliği, Germiyanogulları Beyliği, Hamitoğulları Beyliği, Ladik ve Alaiye Beyleri, Eretna Beyliği, Kadı Burhaneddin vs. Beyliklerin siyasi tarihleri ve Anadolu tarihindeki rolleri.

TAR 206 Osmanlı Tarihi II (1451-1603)

2 0 2 4 Z

II. Mehmed'in tahta çıkışı ve İstanbul'un fethinden III. Mehmed'in ölümüne kadar olan dönemdeki Osmanlı siyasi, askeri ve sosyal olayları. Osmanlı klasik dönemi ve Osmanlı gücünün zirvesi ve Osmanlı'da dönüşüm.

TAR 210 Osmanlıca IV

2 0 2 4 Z

Osmanlı Tarihi ile ilgili olarak yazılmış kroniklerin okunması, çözümlenmesi ve sadeleştirilmesi; ayrıca Osmanlı arşiv belgelerine giriş mahiyetinde arşiv belgelerinden örnekler verilerek Osmanlıca el yazısı öğrenim tekniklerinin gösterilmesi.

TAR 222 Haçlı Seferleri Tarihi

2 0 2 4 S

XI.-XIII. yy.larda meydana gelen Haçlı Seferlerini ortaya çıkaran siyasal, toplumsal, dini ve ekonomik nedenlere genel bir bakış, 8 Haçlı Seferinin kendi içerisinde nedenleri-gelişmeleri bu seferlerin güzergâhları, ve sonuçları, Ortadoğu'da Haçlı kontluklarının kurulması ve Haçlı Seferlerinin sonuçları ve Hıristiyan-Müslüman ilişkilerine yansımaları hakkında genel bir değerlendirme.

TAR 234 Selçuklu Teşkilatı Tarihi

2 0 2 4 S

Bağımsızlıklarını kazandıktan sonra hızlı bir şekilde teşkilatlanmaya giden Büyük Selçuklular, bu alanda büyük yol kat etmiş ve kendisinden sonra gelen devletlere örnek teşkil etmiştir. Muntazam şekilde işleyen devlet teşkilatı, hanedandaki hâkimiyet telakkisi, devletin idarî-mali yapısı, Selçuklu şehirleri ve mimarisi, özellikle Nizâmîye Medreseleri ile zirveye çıkan eğitim faaliyetleri ve bu kurumların Selçuklu sosyal yapısı üzerindeki etkileri üzerinde durulmaktadır.

TAR 236 Moğol Tarihi

2 0 2 4 S

XII. yüzyılın sonunda Moğolistan'daki kabileler arasında meydana gelen çatışmalar, Cengiz Han'ın diğer Moğol kabilelerini birleştirerek önce doğuya, sonra da İslam dünyasına yönelmesi, onun ölümünden sonra oğulları ve torunlarının Büyük Hanlar olarak hâkimiyetleri, Hülagü'nün İran, Irak, Kafkaslar, Anadolu ve Suriye'yi işgal ederek burada kurduğu İlhanlı Devletinin siyasi tarihi, idarî, malî yapısı ve askeri teşkilatı üzerinde durulacaktır.

TAR 242 Bizans Devleti Tarihi

2 0 2 4 S

Roma İmparatorluğu'nun genişleyen sınırlarını kontrol etmek üzere Tetrarchia (Dörtlü Sistem)'nin ortaya çıkışı, başkentin Roma'dan İstanbul'a taşınması, Kavimler Göçü neticesinde 395 yılında imparatorluğunun doğu ve batı olarak ikiye ayrılması; Konsüller, Doğu Hıristiyanlığı ve Bizans, Bizans müesseselerinin gelişmesi, Bizans siyasi tarihi, kurumları, sosyal ve kültürel yapısı; Bizans toprak rejimi, Haçlı Seferleri, Bizans-Selçuklular ve Anadolu Beylikler ilişkileri, Bizans-Osmanlı ilişkileri, İstanbul'un fethi ve Bizansın sonu.

TAR 244 Karadeniz'in Kuzeyindeki Türk Devletleri Tarihi

2 0 2 4 S

Kavimler Göçü sırasında Karadeniz'in kuzeyine gelerek burada yerleşmiş Avrupa Hunları, Bulgarlar, Hazarlar, Sibirler, Avarlar, Peçenekler, Uzlar, Kıpçaklar, Altınordu Hanlığı, Kırım, Astrahan ve Kazan Hanlıkları ele alınmak suretiyle Türklerin bu en eski yerleşim yerlerindeki iki bin yılı aşan tarihi geçmişleri incelenecektir.

TAR 246 Mitoloji **2 0 2 4 S**
Mit kavramı, anlamı ve tarih açısından önemi, Eski Yunan, Çin, Hint mitolojisi, bunların Türk-İslam efsanelerine yansımaları.

TAR 248 Mesleki İngilizce II **2 0 2 4 S**
Bu ders, öğrencilerin İngilizce tarihsel metinleri okuma, anlama ve çevirme yeteneklerini geliştirmeyi hedeflemektedir. Ayrıca, Antik Yunan, Roma, Bizans, Osmanlı ve Cumhuriyet Dönemi ile ilgili terminoloji ve teknik terimlerin İngilizcedeki karşılıkları üzerinde durulacaktır.

TAR 250 Grekçe Tarihi Metinlerine Giriş II **2 0 2 4 S**
Eskiçağ tarihine ilgi duyanlara Herodotos, Thukydides, Ksenophon ve diğer Grek yazarların eserlerini okumak için gramer ve okuma.

TAR 252 Roma İmparatorluk Tarihi **2 0 2 4 S**
Roma İmparatorluğu'nun Augustus'tan başlayarak çöküşüne kadarki döneminin siyasi, kültürel ve ekonomik yönleri ile incelenmesi. Hıristiyanlığın ortaya çıkışı, yayılması ve imparatorluğun resmi dini olarak kabul edilmesi.

TAR 256 Eskiçağ'da Keşifler ve Kaşifler **2 0 2 4 S**
Antikçağda Fenikeliler ve daha sonra Yunanlılar Akdeniz dünyasını, Marmara ve Karadeniz'i keşfetmişlerdir. Fenikeliler, Afrika'nın etrafını dolaşmış, Batı Avrupa sahillerini ve İrlanda'ya keşif gezileri düzenlemişlerdir. Yunanlılar da Hindistan'a kadar ulaşmış ve İndus nehrinden Babil'e kadar olan bölgeleri incelemişlerdir. Bu derste en erken dönemlerden başlayarak özellikle Fenike ve Yunan gemicilerinin seyahatleri ve keşifleri ele alınacaktır.

TAR 262 Atatürkçü Düşünce Sisteminin Temelleri II **2 0 2 4 S**
Bu ders Atatürkçü düşünce sisteminin temel dinamiklerini inceleyerek, Atatürk ilke ve inkılaplarının ruhuna nüfuz etmeyi amaçlamakta ve çağdaş, laik, demokratik Türkiye Cumhuriyetinin kuruluş felsefesini ortaya koymayı hedeflemektedir.

TAR 264 Osmanlı İdaresinde Balkanlar I (1352-1789) **2 0 2 4 S**
Osmanlı hakimiyeti öncesinde Balkanların genel durumu; Osmanlıların Rumeliye Geçişi; Osmanlı fetih ve iskan politikası; idari, sosyal, ekonomik ve kültürel açıdan Balkanlarda Osmanlı hakimiyetinin genel özellikleri; Osmanlı toprak yönetimi, idari-mali sisteminin dönüşümü ve bunun reaya üzerindeki etkileri; ayanlık; eşkıyalık olayları; İslamlaşma olayları; Gayrimüslim tebaanın yönetimi; Kilise ve Manastırlar; Pre-Nasyonalist dönemde kimlik ve aidiyet ilişkileri incelenecektir.

TAR 266 Akkoyunlu-Karakoyunlu Devletleri Tarihi **2 0 2 4 S**
Yakın coğrafyalarda hüküm sürmüş iki Türkmen devleti olan Akkoyunlular ve Karakoyunlular'ın XIV-XV. yüzyıllarda orta-doğu ve yakın-doğudaki siyasi ve kültürel tarihi üzerinde durulacak, bu devletlerin Timurlular, Osmanlılar ve Memlükler ile olan mücadeleleri ele alınacak, bölgede

değişen siyasi ortamlarla birlikte demografik yapının da nasıl bir değişim gösterip günümüze kadar bölgeyi yakından ilgilendiren yeni bir oluşuma zemin olması üzerinde durulacaktır.

TAR 268 Atatürk Biyografisi ve Kaynakçası 2 0 2 4 S

Atatürk'ün hayatı, kişiliği, askeri ve siyasi kimliği ile ilgili kaleme alınmış kitap, makale, görsel malzemeler öğrencilere anlatılarak ve gösterilerek öğrencilerin, Mustafa Kemal Atatürk hakkında daha ayrıntılı ve daha sağlıklı bilgiler edinmesi sağlanacaktır. Özellikle Mustafa Kemal Atatürk hakkında hayatta iken yazılan biyografileri ile daha sonraki yıllarda yazılan biyografileri karşılaştırmalı olarak ele alınarak, dönemseller araştırmalar ışığında öğrencilerin bilgileri pekiştirilecektir. Ayrıca Mustafa Kemal Atatürk hakkında Türkiye içinde veya Türkiye dışında yayımlanmış eserler hakkında da öğrenciler bilgilendirilerek, bu eserler üzerinde çalışmalar yapılacaktır.

TAR 270 Selçuklu Devletleri Tarihi II 2 0 2 4 S

Selçuklu devletlerinin parçalanmaları ile ortaya çıkan ve onların devamı olan Dimaşk, Musul, Azerbaycan, Erbil ve Fars Atabeylikleri hakkında bilgi verilmek suretiyle öğrencilerin Orta Doğu tarihindeki bu önemli devletleri daha yakından tanımaları ve Selçuklular hakkındaki bilgilerinin pekişmesi sağlanacaktır.

TAR 272 Dünya Tarihi 2 0 2 4 S

Dünyada ilk insanların ortaya çıkışından günümüze kadar geçen dünyadaki önemli olay ve gelişmeler.

V. YARIYIL

DERSİN KODU ve ADI

T U K E Nitelik

TAR 305 Osmanlı Tarihi III (1603-1774) 2 0 2 5 Z

I. Ahmed'in tahta çıkışından (1603) Küçük Kaynarca Antlaşmasına (1774) kadar olan süreçte Osmanlı siyasi, askeri ve toplumsal tarihi.

TAR 309 Osmanlı Teşkilat Tarihi 2 0 2 5 Z

XVIII. yüzyıla kadar Osmanlı merkez teşkilatı, saray, divan, askeri ve mali yapı, toprak yönetimi; medrese ve ilmiye teşkilatı, vakıf sistemi, taşra teşkilatı, mahalli teşkilat yapısı.

TAR 311 Yeniçağ Avrupa Tarihi 2 0 2 4 Z

14. yy. sonunda Feodalite'nin çözülmesinden Fransız ihtilaline kadar Avrupa Tarihine genel bakış, sosyal yapı ve müesseseler, coğrafi keşifler, Rönesans ve Reform hareketleri, merkezi krallıkların güçlenmesi, merkantilizm ve sömürgeciliğin yayılması, Kilisenin gerilemesi ve aydınlanma çağını hazırlayan sebepler.

TAR 329 Arşiv Belgeleri Üzerinde Çalışmalar I 2 0 2 4 S

Osmanlı Tarihi ile ilgili arşiv belgelerinden yararlanma yöntemleri, vesika türleri, yazı teknikleri, belge okuma, inceleme ve değerlendirme yöntemleri.

TAR 343 Milli Mücadele Tarihi I

2 0 2 4 S

I. Dünya Savaşı'nın bitişi, Osmanlı Devleti'nin müttefik devletlerce paylaşılması, işgaller ve Anadolu'da başlayan Kuva-yı Milliye harekâtı; Mustafa Kemal Atatürk'ün 19 Mayıs 1919'da Samsun'a çıkışına varan hadiseler.

TAR 349 Ege ve Yunan Tarihi

2 0 2 4 S

Ege'nin her iki yakasında ilk kurulan Yunan kolonilerinden Büyük İskender hâkimiyetine kadar geçen zamanda meydana gelen olaylar. Yunan medeniyeti, mimari, kültür, inançlar.

TAR 353 Eski Doğu Akdeniz Tarihi ve Medeniyeti

2 0 2 4 S

Doğu Akdeniz Uygarlıklarından Fenikeliler ve İbranilerin siyasi, kültürel tarihi ve bu devletlerin Mısır ve Mezopotamya ile ilişkileri.

TAR 361 Güncel Tarih I

2 0 2 4 S

Günlük yaşanan olayların bir tarihsel geçmişi vardır. Bu tarihsel geçmişi günlük yaşanan olaylarla ilişkilendirmek; tarihsel tecrübe ile günümüz olaylarının analiz etmek ve değerlendirmek; Türkiye'nin yakın tarihinden kaynaklanan ve günümüze taşınan sorunlarına tarihin mantığı içinde yorumlayarak, çözümlemek, çözüm yollarını yaratmak düşüncesini geliştirmek bu dersin başlıca konusudur. Böylece geçmişten bugüne ve geleceğe bir köprü kurularak olaylar arasındaki bağlantılar ele alınacaktır.

TAR 363 Çanakkale Savaşları Tarihi I

2 0 2 4 S

Osmanlı Devleti'nin I. Dünya Savaşı öncesindeki durumu, Boğazların önemi, Osmanlı Devleti'ni savaşa sürükleyen gelişmeler, Çanakkale Cephesi'nin açılması, savaşan devletlerin askeri kuvvet durumları, 18 Mart Deniz Zaferi ile 25 Nisan 1915 Kara Savaşlarının başlamasına kadarki gelişmeler anlatılacaktır.

TAR 367 Siyasi Düşünce Tarihi I

2 0 2 4 S

Antikçağdan 1789 Fransız İhtilaline kadar geçen zaman dilimi içerisinde siyasi düşüncenin evrimi ve siyasal düşünürler anlatılacaktır. Bu çerçevede Antik Yunan; Ortaçağ İslam; Ortaçağ Avrupa ve Aydınlanma çağında siyasi düşünce incelenecek ve devlet, siyaset, hukuk, toplum, iktidar ve meşruiyet temelleri ele alınacaktır.

TAR 369 X.-XIII. Yüzyıllarda Türk-İslam Toplumu

2 0 2 4 S

X-XIII. yüzyıllar içerisinde özellikle Harizm, Horasan, Irak, Suriye ve Anadolu coğrafyasında yaşayan insanların ekonomik, sosyal ve kültürel yaşamları hakkında, genel tarih, şehir tarihleri, tabakat eserleri ve seyyahların vermiş olduğu bilgiler çerçevesinde değerlendirmeler yapılacaktır.

TAR 371 Tarih Araştırmalarında Bilgisayar Kullanımı I

0 3 2 4 S

Tarihi olayların incelenmesinde ve tarih konusunda yapılan bilimsel çalışmalarda bilgisayarın kullanımı, literatür taraması, kütüphaneler, Osmanlı ve Cumhuriyet arşivlerinde arama; akademik yayınların internet yoluyla takip ve erişimi, ulusal ve uluslararası elektronik kaynaklardan ve veri

bankalarından yararlanma yöntemleri; tablolar, grafikler ve referans yöntemleri üzerinde durulacaktır.

TAR 373 Osmanlı İdaresinde Balkanlar II (1789-1913)

2 0 2 4 S

19. yy. dönümünde Rumeli'nin genel görünümü; Fransız ihtilali ve aydınlanma felsefesinin Ortodoks unsurlar üzerindeki etkileri, Balkanlarda ulusçuluk ve ulusal hareketlerin doğuşu, milliyetçilik karşısında Osmanlı politikası; Tanzimatın Balkanlar üzerindeki etkileri; ulusal ayaklanmalar ve Büyük Güçlerin Balkan politikaları; Rusya ve ulus devletlerin kuruluşu; Balkan milliyetçiliğinin genel özellikleri; Rumeliden Türk göçleri, Makedonya Meselesi ve Balkan Savaşları incelenecektir. Ayrıca, Balkanlarda Osmanlı Kültür ve Medeniyeti ve Osmanlı Mirası üzerinde durulacaktır.

TAR 375 Kurtuluş Savaşının Mali Kaynakları

2 0 2 4 S

Osmanlı Devleti'nin I. Dünya Savaşını kaybetmesinden sonra başlayan süreçte mevcut kaynakların envanteri anlatılacak; Kurtuluş Savaşının başlamasıyla savaşın finansmanı, kongrelerde bu konuda alınan kararlar ele alınacak; TBMM'nin açılmasından sonra ise bütçe uygulamaları, tekalif-i milliye kararları ve dış yardımlara yer verilecektir.

TAR 377 XX. Yüzyıl Türk Dünyası Tarihi

2 0 2 4 S

XX. Yüzyıl Türk Dünyası açısından önemli olayların yaşandığı bir yüzyıldır. Özellikle bu yüzyılın başlarında Türk Dünyası'ndaki siyasi, ekonomik, kültürel değişimler ve gelişmeler ele alınarak, öğrencilerin bu konular hakkında bilgilendirilmesi sağlanacaktır. 1917'de yaşanan Bolşevik Devrim ile birlikte Türk Dünyası'ndaki değişim ayrıntılarıyla anlatılacaktır. 1917-1990 yılları arasında Türk Dünyasının genel görünümü ele alındıktan sonra, 1990'lardan itibaren Bağımsızlıklarını ilan etmeye başlayan Türk Cumhuriyetleri ile ilgili ayrıntılı bilgiler verilerek, öğrencilerin Türk Dünyası hakkında bilgi sahibi olmaları sağlanacaktır. Ayrıca Türkistan Coğrafyası dışındaki Türklerin yaşadıkları coğrafyalarla ilgili olarak da öğrencilere bilgi verilecektir.

VI. YARIYIL

DERSİN KODU ve ADI

T U K E Nitelik

TAR 306 Osmanlı Tarihi IV (1774-1856)

2 0 2 5 Z

Osmanlı tarihinde bir dönüm noktası olan ve 1774 yılında imzalanan Küçük Kaynarca Anlaşmasından Islahat Fermanına (1856) kadar süreçte Osmanlı siyasi, askeri ve toplumsal tarihi.

TAR 312 Aydınlanma Çağı ve Avrupa

2 0 2 4 Z

14. yy.da Avrupa'da feodalitenin sona ermesinden Fransız ihtilaline kadar sosyal yapı, kurumlar, siyaset, ekonomi ve devletler arası ilişkilerde Avrupa'da meydana gelen değişim ve gelişmeler; skolastik düşüncenin yıkılması ve akılçılığın ön plana çıkması; 17. yy. başından başlayarak 18. yy. boyunca süren ve beşeri bilimlerde modern disiplinlerin temelini atan Avrupa düşünce ve biliminde meydana gelen büyük atılımlar; Aydınlanma çağı düşünürleri; Fransız İhtilali'nin, sebep ve sonuçları ve siyasi, hukuki, sosyal ve ekonomik alanlarda getirdiği yenilikler; Aydınlanma ve modern devlet ilişkisi incelenecektir.

TAR 314 Osmanlı Devletinde Yenilik Hareketleri I (1718-1839) 2 0 2 5 Z
Lale Devrinden (1718-1730) Tanzimat Fermanına (1839) kadar Osmanlı Devletinde ıslahat hareketleri, III. Selim ve Osmanlıda Batılılaşmanın başlaması, Nizam-ı Cedid reformları; II. Mahmud döneminde yapılan yenilikler, Yeniçeriliğin kaldırılması, nezaretlerin kuruluşu, Tanzimatın ön hazırlıkları.

TAR 320 Eskiçağ Tarihi Semineri 2 0 2 4 S
Eskiçağ Tarihi ile ilgili olarak öğrenciler araştırmaya teşvik edilecek ve özellikle Çanakkale ve çevresinin eskiçağ özellikleri konusunda çalışmalar yapılacak ve bunlar sınıf ortamında ve saha çalışmalarında paylaşılacaktır.

TAR 322 Ortaçağ Tarihi Semineri 2 0 2 4 S
Ortaçağ Tarihi kaynakları ve araştırma metodu hakkında genel bir değerlendirmeden sonra öğrencilere bu alanda araştırmalar yaptırılarak Ortaçağ Tarihine ilgi duyan öğrencilerin bilgi ve becerileri geliştirilecektir.

TAR 324 Yeniçağ Tarihi Semineri 2 0 2 4 S
Yeniçağ Tarihi kaynakları ve araştırma metodu hakkında metodu hakkında genel bir değerlendirmeden sonra öğrencilere bu alanda araştırmalar yaptırılarak Yeniçağ Tarihine ilgi duyan öğrencilerin bilgi ve becerileri geliştirilecektir.

TAR 326 Yakınçağ Tarihi Semineri 2 0 2 4 S
Yakınçağ tarihi kaynakları ve araştırma metodu hakkında genel bir değerlendirmeden sonra öğrencilere bu alanda araştırmalar yaptırılarak Yakınçağ Tarihine ilgi duyan öğrencilerin bilgi ve becerileri geliştirilecektir.

TAR 328 Türkiye Cumhuriyeti Tarihi Semineri 2 0 2 4 S
Türkiye Cumhuriyeti Tarihi kaynakları ve araştırma metodu hakkında genel bir değerlendirmeden sonra öğrencilere bu alanda araştırmalar yaptırılarak Cumhuriyet Dönemi Tarihine ilgi duyan öğrencilerin bilgi ve becerileri geliştirilecek; Türkiye Cumhuriyeti'nin temel değerlerine ve Atatürkçü düşünceye sahip çıkma bilinci üzerinde durulacaktır.

TAR 330 Nümizmatik 2 0 2 4 S
Bir maddi kültür kalıntısı olarak para, bulunan paraların tarih ve tarihçi açısından önemi, ifade ettiği bilgiler ve ne gibi çıkarımlara varılabileceği, eski paraların incelenmesi teknik ve metotları.

TAR 332 Anadolu Beylikleri Teşkilat Tarihi 2 0 2 4 S
Türkiye Selçuklu Devleti'nin yıkılması sonrasında kurulan Anadolu Beylikleri'nde devlet teşkilatlanması, hâkimiyet telakkisi, hâkimiyet alametleri, devletin idarî, askerî ve malî yapısı ile halkın sosyal durumu, şehirler, mimari yapı ve kültür faaliyetleri üzerinde durulmaktadır.

TAR 340 Arşiv Belgeleri Üzerinde Çalışmalar II 2 0 2 4 S
Osmanlı Tarihi ile ilgili arşiv belgelerinden yararlanma yöntemleri, vesika türleri, yazı teknikleri, belge okuma, inceleme ve değerlendirme yöntemleri.

TAR 344 Türkiye ve Balkanlar (XX. yy.) **2 0 2 4 S**
Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşu ile birlikte Balkan devletleri ile gelişen ilişkiler, yapılan antlaşmalar ve yaklaşan II. Dünya Savaşı'nın ilişkilere yansımaları ve Soğuk Savaş döneminde Türkiye-Balkan münasebetleri; Yugoslavya'nın parçalanması ve Türkiye'nin Balkan politikası; 20. yüzyılda Balkan Türkleri.

TAR 354 Milli Mücadele Tarihi II **2 0 2 4 S**
Mustafa Kemal Atatürk'ün 19 Mayıs 1919'da Samsun'a çıkışı; Kurtuluş Savaşı, cepheler, savaşın sonuç ve etkileri ve Lozan anlaşması; Cumhuriyetin ilanı.

TAR 362 Güncel Tarih II **2 0 2 4 S**
Günlük yaşanan olayların bir tarihsel geçmişi vardır. Bu tarihsel geçmişi günlük yaşanan olaylarla ilişkilendirmek; tarihsel tecrübe ile günümüz olaylarının analiz etmek ve değerlendirmek; Türkiye'nin yakın tarihinden kaynaklanan ve günümüze taşınan sorunlarına tarihin mantığı içinde yorumlayarak, çözümlemek, çözüm yollarını yaratmak düşüncesini geliştirmek bu dersin başlıca konusudur. Böylece geçmişten bugüne ve geleceğe bir köprü kurularak olaylar arasındaki bağlantılar ele alınacaktır.

TAR 364 Çanakkale Savaşları Tarihi II **2 0 2 4 S**
25 Nisan 1915'de Kara savaşlarının başlamasından 9 Ocak 1916'da Gelibolu yarımadasının tahliyesine kadar Çanakkale Cephesindeki savaşlar ele alınacak. Bu çerçevede kara, deniz ve hava unsurlarının faaliyetleri, iaşe, ibate, sağlık, ulaşım gibi konular işlenecek. Çanakkale Savaşlarının sonuçları Türk ve Dünya Tarihi açısından değerlendirilecektir.

TAR 366 Helenizm Tarihi **2 0 2 4 S**
İskender'in ölümünden sonra generalleri arasındaki mücadeleler ve bu mücadeleler sonucunda ortaya çıkan Hellenistik krallıkların siyasi, kültürel ve askeri tarihi.

TAR 368 Siyasi Düşünce Tarihi II **2 0 2 4 S**
1789 Fransız ihtilalinden günümüze siyasal düşünce akımları ve siyasal düşün adamları ele alınacaktır. Bu çerçevede aydınlanmanın etkileri, milliyetçilik, liberalizm, sosyalizm, muhafazakarlık, pozitivizm, revizyonizm, fazişm, nasyonal sosyalizm, sosyal demokrasi ve Atatürkçülük, modernite-postmodernite kavramları işlenecektir.

TAR 370 Osmanlı Askeri Teşkilatı **2 0 2 4 S**
Osmanlı askeri teşkilatının gelişimi; merkez ve taşradaki Osmanlı askeri güçlerinin (kapıkulu ve tımarlı sipahiler) teşkilatlanması; Osmanlı donanmasının gelişimi; ateşli silah teknolojisinin gelişmesi ve merkezi orduyu güçlendirme çabaları; Klasik askeri düzenin dönüştürülmesi ve reform çabaları; III. Selim Dönemi askeri ıslahatları ve Yeniçeri Ocağının kaldırılması; ve özellikle Tanzimat ve Meşrutiyet dönemlerinde Osmanlı askeri teşkilatının modernleşme sürecini incelemektir.

TAR 372 Tarih Araştırmalarında Bilgisayar Kullanımı II **0 3 2 4 S**
Tarihi olayların incelenmesinde ve tarih konusunda yapılan bilimsel çalışmalarda bilgisayarın kullanımı, literatür taraması, kütüphaneler, Osmanlı ve Cumhuriyet arşivlerinde arama; akademik yayınların internet yoluyla takip ve erişimi, ulusal ve uluslararası elektronik kaynaklardan ve veri

bankalarından yararlanma yöntemleri; tablolama, grafikleme ve referans yöntemleri üzerinde üzerinde durulacaktır.

TAR 374 Osmanlı Devletinde Gayrimüslimler

2 0 2 4 S

Osmanlı İmparatorluğunda Gayrimüslim tebaanın yönetimi; zimmet anlayışı ve Gayrimüslimlerin sosyal, ekonomik, ticari, hukuki, dini durumu; Osmanlı millet sistemi; Müslüman ve Gayrimüslim ilişkileri, Osmanlı kentlerinde gündelik hayat, sosyal-kültürel etkileşim, bir arada yaşama olgusu ve çok kültürlülük; uluslaşmanın Gayrimüslim unsurlar üzerindeki etkileri, Tanzimat ve tebaa yönetiminde değişim, millet sisteminin yeniden yapılandırılması, vatandaşlık kavramının gelişimi, Osmanlı kültür ve medeniyetinde Gayrimüslimlerin yeri incelenecektir.

TAR 376 Osmanlı Kentleri

2 0 2 4 S

İslam ve Bizans şehir kültürünün Osmanlı şehri üzerindeki yansımaları, Osmanlı kentlerinin idari, sosyo-ekonomik ve kültürel yapısı, kentlerin idari, askeri ve adli yöneticileri, kentlerin yaşesi, vakıf kurumu ve Osmanlı şehir kültürü, Osmanlı mahallesi; Osmanlıda ev ve mesken kültürü, Osmanlı kentlerinin mimari özellikleri, Müslim-Gayrimüslim ilişkileri ve gündelik hayat, Osmanlı Çarşısı, esnaf ve zanaat örgütleri (lonca teşkilatı) ve ticari hayat; liman kentleri, modern şehirciliğin girişi ve belediyecilik; insan-şehir ve medeniyet ilişkisi incelenecektir.

TAR 378 Osmanlıda Düşünce Hayatı

2 0 2 4 S

Osmanlı siyaset düşüncesinin temelleri; Osmanlı'da devlet, toplum ve siyasal hakimiyet anlayışı; Osmanlı medreseleri ve ulemasında bilim ve felsefe, Osmanlıda dini düşünce ve tasavvuf, Ortodoks ve Heterodoks İslam; nasihatname ve siyasetname yazarları, Batılılaşma döneminde düşünce hayatı, Tanzimat ve Osmanlılık ideolojisi, Osmanlı'da muhalefet; Yeni Osmanlılar, vatandaşlık anlayışının gelişmesi, I. ve II. Meşrutiyet dönemi fikir hareketleri; Jön Türkler ve İttihat Terakki; Osmanlılık-Batıcılık-İslamcılık-Türkçülük hareketleri ve bunların siyasal ve sosyal etki ve sonuçları.

VII. YARIYIL

DERSİN KODU ve ADI

T U K E Nitelik

TAR 401 Türkiye Cumhuriyeti Tarihi I (1920-1938)

2 0 2 3 Z

Kurtuluş Savaşı, Lozan anlaşması, Cumhuriyetin ilanı, Atatürk devrimleri; ulus devletin konsolidasyonu ve Modern Türkiye'nin inşası; Atatürk Döneminde siyasi, sosyal, ekonomik ve kültürel gelişmeler.

TAR 403 Osmanlı Tarihi V (1856-1918)

2 0 2 4 Z

Paris Anlaşması ve Islahat Fermanından I. Dünya Savaşı sonuna kadar olan süreçte Osmanlı siyasi, askeri ve toplumsal tarihi.

TAR 411 Osmanlı Devletinde Yenilik Hareketleri II (1839-1918)

2 0 2 3 Z

Tanzimat Fermanından I. Dünya Savaşının sonuna kadar Modernleşme ve Batılılaşma sürecinde Osmanlı Devleti'nde hukuk, idare, siyaset, askerlik, ekonomi, eğitim ve kültür vs. alanlarda

yapılan yenilikler incelenecektir: Tanzimat Fermanının ilanı, Tanzimatın getirdiği yenilikler ve eşitlik kavramı; Tanzimatın uygulanması ve sosyal tepkileri, Islahat Fermanının ilanı, eşitlik kavramı ve vatandaşlık anlayışının gelişmesi, Osmanlı reform hareketleri ve Gayrimüslimler, millet nizamnameleri, Yeni Osmanlılar ve muhalefet olgusu, Kanun-u Esasi, II. Abdülhamit döneminde ordu, bürokrasi, eğitim ve muhalefet; Jöntürkler, İttihat ve Terakki ve anayasal talepler; II. Meşrutiyetin ilanı; İttihat ve Terakki ve II. Meşrutiyet döneminde yapılan reformlar.

TAR 421 Türkiye-Avrupa İlişkileri I

2 0 2 4 S

1789'dan I. Dünya Savaşı sonuna kadar Osmanlı Devleti ile Avrupalı Devletler arasındaki siyasal, ekonomik, askeri, kültürel ilişkiler incelenecektir. Osmanlı denge politikası, Osmanlı Devletinin Avrupa Devletler Sistemine dahil oluşu, Osmanlı'nın sanayileşmiş Batının açık pazarı haline gelmesi, dış borçlanma ve mali denetim; Osmanlı Modernleşmesinde Batının etkisi, Avrupa'nın Osmanlı tebaası Gayrimüslimler lehine Osmanlı iç işlerine müdahalesi, Avrupalı güçlerin ulusal ayaklanmalar karşısındaki politikaları ve Avrupa ve Osmanlı'nın parçalanması süreci incelenecektir.

TAR 443 Türk Denizcilik Tarihi

2 0 2 4 S

Çaka Bey'den Osmanlıya Türk denizciliğinin gelişimi; Tersane-i Amire'nin kuruluşu ve II. Mehmet'ten I. Selim'e tersanelerin gelişmesi; Osmanlı-Venedik/Ceneviz mücadelesi; Osmanlı Devletinin Akdeniz hakimiyetini ele geçirmesi; Piri Reis, Barbaros Hayrettin Paşa ve Osmanlı denizciliğinin zirvesi; Preveze zaferi ve İnebahtı yenilgisi; Osmanlı denizciliğinin gerilemesi; Osmanlı'da kullanılan gemi tipleri, Rusya'nın Karadeniz'e çıkması; liman şehirleri, Akdeniz ticareti ve Boğazlar; Boğazlar meselesinin ortaya çıkışı; Bahriye Nezaretinin kuruluşu ve Osmanlı donanmasının modernleşme çabaları incelenecektir.

TAR 449 Osmanlılarda Sosyal Yapı

2 0 2 4 S

Osmanlı dünyasının sosyal ve kültürel atmosferi; Osmanlı resmi ideolojisini besleyen kaynaklar ve hakimiyet anlayışı; Osmanlı Devletinde din-devlet ve yönetici-reaya ilişkisi, tebaa anlayışı; sosyal tabakalaşma ve toplumsal sınıflar, din ve tasavvuf kültürü; Vakıfların sosyal fonksiyonu, Müslim-Gayrimüslim münasebetleri, Osmanlı millet sistemi, Osmanlı şehir kültürü, iskan ve yerleşme özellikleri, sosyal, ekonomik ve ticari hayat ve gündelik yaşam incelenecektir.

TAR 451 Cumhuriyet Dönemi Türk Kültür Tarihi

2 0 2 4 S

Cumhuriyet döneminde yapılan reformlar ve kültürel gelişim, gelenek ve modernite, şehir kültürü, aydınlar ve halk kültürü, eğitim, mimari, sanat ve edebiyat alanındaki gelişmeler.

TAR 453 Cumhuriyet Dönemi Türk Dış Politikası I

2 0 2 4 S

Atatürk döneminde izlenen dış politikadaki temel ilkeler ile Türkiye'nin karşılaştığı sorunların ele alınması.

TAR 457 I. Dünya Savaşı ve Cepheler

2 0 2 4 S

I. Dünya Savaşı öncesinde bloklaşma ve savaşın sebepleri; Osmanlı Devletinin I. Dünya Savaşına girişi; I. Dünya Savaşında Türk cepheleri; savaşın genel görünümü, Osmanlı ve müttefiklerinin yenilgisi, barış anlaşmaları ve I. Dünya Savaşının sonuçları.

TAR 461 Türkiye ve Ortadoğu

2 0 2 4 S

Türkiye Cumhuriyeti – Ortadoğu ilişkileri, Ortadoğu'nun sorunları ile Türkiye'nin bu sorunlara bakış açısı ve Ortadoğu ülkeleri ile ilişkilerinin değerlendirilmesi

TAR 473 Amerika Tarihi I

2 0 2 4 S

Aztek, İnka ve Maya Medeniyetleri, Amerikanın keşfi ve 16. yy.da İspanya Krallığı'nın Orta Amerika'dan başlayarak yayılma politikasının sonuçları, kolonizasyon ve yaşanan sorunlar, Aztek, İnka ve Maya Medeniyetleri'nin tarihten silinmesi, İspanya-Portekiz, İngiltere ve Fransa'nın Amerika'da nüfuz mücadelesi, Kuzey Amerika kolonileri ve ABD'nin kurulması –(bağımsızlık mücadelesi, insan hakları evrensel beyannamesi), Monroe doktrini ve I. Dünya savaşına kadar Amerika-Avrupa ilişkileri ele alınacaktır.

TAR 475 Rusya Tarihi I

2 0 2 4 S

Rusya'nın kuruluşundan (862) Çarlık Rusyasının yıkıldığı 1917 Rus devrimine kadar Rus tarihi ana hatları ile ele alınacaktır. Bu süreçte Rusya'nın yayılma politikası, Karadeniz'in kuzeyindeki Türk Devletler ve Osmanlı Devleti ile ilişkilerine olan ağırlık verilecektir.

TAR 477 Arşiv Belgeleri Üzerinde Çalışmalar III

2 0 2 4 S

Divânî, Sülûs, Nesih ve Talik yazı türlerinin harflerinin tanıtılması, belge örnekleriyle desteklenip okuma yapılması. Arşivlerde bulunan defterler (Mühimme Defterleri, Ahkâm Defterleri, Maliyeden Müdevver Defterler, Tapu Tahrîr, Temettuat Defterleri) ve Şer'îyye Sicilleri hakkında bilgi verilmesi. Çeşitli örnek belgelerin incelenmesi ve okunması. Arşiv belgelerinin tarih araştırmalarında nasıl kullanılacağı.

TAR 479 Basın Tarihi I

2 0 2 4 S

Dünyada matbaa ve matbaacılığın gelişimi; gazete ve basın hayatının yaygınlaşması, Osmanlılarda matbaanın kurulması ele alınacak ve 19.yy'dan Osmanlı Devleti'nin yıkılışına kadar geçen süreçte Osmanlı basını incelenecektir.

TAR 481 Osmanlı Merkez Teşkilatı

2 0 2 4 S

II. Mahmut'la başlayan merkezi yönetimi güçlendirme çabaları çerçevesinde, öncelikle Dahiliye, Hariciye, Divân-ı Deâvî, Maliye ve Evkaf Nezâretleri ve bu nezaretlere bağlı olan meclislerin idari yapısı, görevleri, ayrıca Tanzimat dönemi boyunca gerek Tanzimat reformlarının hazırlanması ve gerekse de uygulanmasında büyük katkı sağlayan merkezi meclislerden Meclis-i Vala-yı Ahkam-ı Adliye, Meclis-i Tanzimat, Şura-yı Devlet ve Divan-ı Ahkam-ı Adliye'nin kuruluş gerekçeleri ile idari yapıları, görevleri ve faaliyetleri dönemin siyasi gelişmeleriyle de bağlantılı olarak incelenecektir.

TAR 485 Osmanlı İktisat Tarihi I

2 0 2 4 S

Kuruluştan III. Selim Dönemine kadar Osmanlı Devletinin idari-mali esasları; vergi ve para politikaları; sipahi-köylü ilişkisi ve çiftthane sistemi; nüfus, iskan ve tarım politikası; toprak yönetimi ve mülkiyet biçimleri; kentlerde sosyal ve ekonomik yapı; lonca teşkilatı ve ticaret; Osmanlıda sermaye birikiminin önündeki engeller; fetihlerin durması; fetih ekonomisinden nakit para ekonomisine geçme çabaları; enflasyon ve tağşiş uygulamaları; tımar sisteminin ve toprak yönetiminin dönüştürülmesi çabaları; iltizam ve malikane sisteminin yaygınlaşması; ayanlığın gelişmesi ve çiftliklerin ortaya çıkışı bu dersin başlıca konuları arasındadır.

TAR 487 Osmanlı Dönemi Eğitim Tarihi

2 0 2 4 S

Osmanlıda medreselerin kurulması, Osmanlı uleması ve bilim anlayışı, Enderun ve saray eğitimi, Osmanlı medreselerinde müfredat, Osmanlı medreseleri ve felsefe; şerh ve haşiye geleneği, sıbyan mektepleri, tekke ve zaviyeler, medreselerin gerilemesi, Batılı eğitim kurumlarının Osmanlıya girişi, askeri okulların kurulması, rüşdiye, idadi ve muallim mektepleri, ihtisas mekteplerinin açılması, Encümen-i Daniş, Mülkiye Mektebi, Mekteb-i Sultani ve Darülfünununun açılması, 1869 Maarif Nizamnamesi, II. Abdülhamid ve Osmanlı eğitimi, Osmanlıda Gayrimüslim mektepleri ve misyoner okulları.

TAR 493 Cumhuriyet Dönemi Kentleşme Politikaları 2 0 2 4 S

Kent kavramı ve kentleşmenin tanımı, Osmanlı'dan Cumhuriyete Türk şehirleri, Cumhuriyet döneminde Türkiye'de nüfus, iskan ve kentleşme politikaları ve şehirleşme olgusu, kentleşmenin gelişimi açısından önemli bir faktör olarak köyden kente göç hareketinin sebepleri ve kentleşme sürecine etkileri, modern Türkiye'de şehir kültürü ve merkez-çevre ilişkileri.

TAR 495 Cumhuriyet Dönemi İdare Tarihi 2 0 2 4 S

Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin mülki, askeri ve yerel idaresi, Osmanlı Devleti'nden günümüze uzanan süreçte işlenerek, öğrencilerin Türk devlet geleneği konusunda bilgilendirilmesi sağlanacaktır. Ders kapsamında Türk idare yapısı, mülki ve yerel idare olarak ayrı tutulacak, askeri yapı ise teşkilatlanmanın başından itibaren bir süreç dâhilinde kapsamlı olarak anlatılacaktır. Böylece öğrencilerin genel anlamda Türk devlet yapısını organları ile öğrenmelerine çalışılacaktır.

TAR 497 Cumhuriyet Dönemi Düşünce Hayatı I 2 0 2 4 S

II. Meşrutiyetten Cumhuriyete Türkiye'de düşünce hayatı ve fikir adamları ele alınacaktır. Özellikle döneme damgasını vuran, siyasetçi, edebiyatçı, tarihçi, sosyolog gibi fikir ve düşünce adamlarının dönemi şekillendiren fikirleri ve bu fikirler üzerinde yaşanan tartışmalardan hareketle Cumhuriyet düşünsel alt yapısı anlaşılmaya çalışılacaktır. Başta Modern Türkiye'nin kurucusu Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere yakın mesai arkadaşları ve dönemin aydınlarının ortaya koydukları fikirler ve fikir hareketleri, eserleri üzerinden tartışılacak ve öğrencilerin bu konularda bilgi sahibi olmaları sağlanacaktır. Bu ders, Mustafa Kemal Atatürk'ün ölümüne kadar olan dönemi kapsamaktadır.

TAR 499 Antikçağ'da Anadolu'da Şehir ve Şehircilik 2 0 2 4 S

Prehistorik dönemlerden itibaren Anadolu, şehir ve şehircilik açısından dünyanın en gelişmiş bölgelerinden biriydi. Bu dersimizde, prehistoric dönemlerden başlayarak, Anadolu'da şehirciliğin evrelerini incelendikten sonra, önde gelen şehirlerin tarihi, sosyal, ekonomik ve mimari gelişmeleri ele alınacaktır. Topografik incelemeler için 3 boyutlu haritalarla (Google Earth) çalışılacaktır.

VIII. YARIYIL

DERSİN KODU ve ADI

T U K E Nitelik

- TAR 404 Cumhuriyet Dönemi İktisat Tarihi 2 0 2 3 S**
Lozan Konferansı görüşmeleri sırasında ekonomik ve mali konulardaki tartışmalardan başlanarak İzmir İktisat Kongresi, Chester projesi gibi konular ele alınacak; Cumhuriyetin ilanından 1929'a kadarki ekonomik politikalar değerlendirilecek ve 1929 Dünya Ekonomik Buhranının başlaması ile Türkiye'de alınan tedbirler anlatılacaktır. Daha sonra II. Dünya Savaşı, savaş sonrası, Yeni Dünya Düzeni çerçevesindeki ekonomik politikalar ele alınacak; 1960-1980 ve 1980'den günümüze izlenen ekonomik politikaların uygulamaları ve etkileri anlatılacaktır.
- TAR 438 Türkiye Cumhuriyeti Tarihi II (1938-1960) 2 0 2 3 Z**
Atatürk'ün ölümünden Demokrat Parti iktidarının sonuna kadar olan dönemdeki siyasi ve sosyal olaylar, II. Dünya Savaşı ve Türkiye, Türkiye'nin tarafsız kalma çabaları, NATO'ya giriş, çok partili hayat.
- TAR 462 Türk Demokrasi Tarihi 2 0 2 4 Z**
Osmanlıda anayasal gelişmelere bakış, Türkiye'de demokrasi kavramının gelişmesi, demokratik hayat ve Cumhuriyet döneminde demokrasinin gelişmesi ve kökleşmesi. 1921, 1924, 1961 ve 1982 anayasaları
- TAR 422 Türkiye-Avrupa İlişkileri II 2 0 2 4 S**
I. Dünya Savaşından sonra Türk-Avrupa ilişkileri, Osmanlı'nın yıkılışı ve Türkiye Cumhuriyeti'nin kurulması ile Türk-Avrupa ilişkilerindeki değişim ve dönüşüm incelenecektir. Türkiye'nin Milletler Cemiyetine girişi, Montrö Boğazlar Sözleşmesi, II. Dünya Savaşı ve Türkiye'nin tarafsızlığı, NATO'ya giriş, Avrupa Ekonomik Topluluğu'ndan Avrupa Birliğine dönüşümde Türkiye ve Avrupa ilişkilerinin toplumsal, hukuksal ve ekonomik boyutları anlatılacaktır. Ayrıca, Kıbrıs ve bölgesel sorunlarda Türkiye Avrupa ilişkileri incelenecektir.
- TAR 440 Çanakkale Savaşları Semineri 2 0 2 4 S**
Osmanlı Devleti'nin I. Dünya Savaşına girişi, Çanakkale Savaşlarının sebepleri, Çanakkale Cephesi'nin açılması, savaşan devletlerin askeri kuvvet durumları, 18 Mart Deniz Zaferi ile 25 Nisan 1915 Kara Savaşlarının başlamasından 9 Ocak 1916'da Gelibolu yarımadasının tahliyesine kadar Çanakkale Cephesindeki savaşlar ile Çanakkale Savaşlarının Türk ve Dünya Tarihi açısından sonuçları ile ilgili öğrencilere araştırmalar yaptırılacak ve öğrencilerin Çanakkale Savaşları ile bilgi ve becerileri geliştirilecektir.
- TAR 458 Türkiye ve Kafkaslar 2 0 2 4 S**
Osmanlı Devleti'nin Kafkasya'yı kaybedişinden itibaren Türkiye'nin Kafkas politikası, Kafkas halkları, Türkiye-Kafkasya münasebetleri, bu ilişkilerin günümüzdeki durumu ve gelişimi, karşılıklı ticari, sosyal ve kültürel faaliyetler.
- TAR 460 Cumhuriyet Dönemi Türk Dış Politikası II 2 0 2 4 S**
Atatürk'ün ölümünden sonra Türkiye'nin izlediği dış politika ilkeleri, II. Dünya Savaşı ve Türkiye, tarafsız kalma çabaları, Nato'ya giriş ve Avrupa Birliği sürecinde Türkiye.
- TAR 474 Amerika Tarihi II 2 0 2 4 S**

ABD'nin I. ve II. Dünya Savaşındaki rolü, ABD ve NATO'nun kurulması, ABD'nin soğuk savaş, globalleşme ve dünyanın dünyanın yeniden yapılanmasındaki rolü, ABD'de toplum ve ekonomi, ve Orta ve Latin Amerika' daki gelişmeler ele alınacaktır.

TAR 476 Rusya Tarihi II

2 0 2 4 S

1917 Rus Devriminden 1989'da Sovyetler Birliği'nin yıkılmasına kadar olan süreç üzerinde durulacaktır. Rusya ve Sosyalizm, Rusya ve II. Dünya Savaşı, Soğuk Savaşta Doğu Bloğunun lideri olarak Rusya, perestroyka ve Rus ekonomik ve siyasi sistemi yeniden yapılandırma ve reform hareketleri, milliyetler prensibi incelenecektir. Ayrıca Rusya Federasyonunun kurulması ve yeni yapılanması ele alınacaktır.

TAR 478 Arşiv Belgeleri Üzerinde Çalışmalar IV

2 0 2 4 S

Divânî, Sülüs, Nesih ve Talik yazı türlerinin harflerinin tanıtılması, belge örnekleriyle desteklenip okuma yapılması. Arşivlerde bulunan defterler (Mühimme Defterleri, Ahkâm Defterleri, Maliyeden Müdevver Defterler, Tapu Tahrîr, Temettuat Defterleri) ve Şer'iyye Sicilleri hakkında bilgi verilmesi. Çeşitli örnek belgelerin incelenmesi ve okunması. Arşiv belgelerinin tarih araştırmalarında nasıl kullanılacağı.

TAR 480 Basın Tarihi II

2 0 2 4 S

Mütareke ve Milli Mücadele döneminden günümüze kadar Türk basını, basın mevzuatı, sansür ve uygulamaları ile basının kamuoyuna etkileri incelenecektir.

TAR 482 Osmanlı Taşra Teşkilatı

2 0 2 4 S

II. Mahmud dönemiyle başlayan süreçte, taşrada görev alan yöneticiler ve Muhtarlık Teşkilatının kuruluşu, Tanzimat Fermanı sonrasında yerel yönetimin başlangıcını teşkil etmiş olan Muhassıllık ve Muhassıllık Meclislerinin kuruluşu, görevleri ve kaldırılış süreci, 1842 yılından itibaren Eyalet ve Sancaklarda kurulmaya başlanan Büyük ve Küçük Meclislerin yapısı, görevleri, seçim usulleri, 1864 ve 1871 Vilayet Nizamnameleri ile bu nizamnameler çerçevesinde oluşturulan İdare Meclislerinin fonksiyonları ele alınarak, tüm bu gelişmelerin parlamenter geleneğin oluşumuna katkısı irdelenecektir. Ayrıca taşra şehirlerindeki idari yapı, görev alan memurlar, vergi, askerlik, yollar ve ticaret 19. yüzyılın ikinci yarısındaki değişimler çerçevesinde anlatılacaktır.

TAR 486 Osmanlı İktisat Tarihi II

2 0 2 4 S

II. Selim Döneminden Tanzimat Dönemine kadar siyasi ve sosyal gelişmelerin Osmanlı maliyesi üzerindeki etkileri, enflasyon ve taşşış uygulamaları; Sanayi Devriminin Osmanlı ekonomisi üzerindeki etkileri; Balta Limanı ticaret anlaşması ve Osmanlı Devleti'nin açık pazar haline gelmesi; Osmanlı para politikası ve kağıt para teşebbüsü, Osmanlı imalat sektörü ve loncalar; ilk fabrika teşebbüsleri; dış borçlanma; Osmanlı'nın mali iflası, Düyun-u Umumiye; Osmanlı'da kapitalist girişimler ve ücretli işçilik; İttihat-Terakki ve milli ekonomi kurma çabaları incelenecektir.

TAR 488 Cumhuriyet Dönemi Eğitim Tarihi

2 0 2 4 S

Cumhuriyet dönemi eğitiminin temel nitelikleri, modern devletin oluşma sürecinde milli nitelikli laik bir eğitim sisteminin kurulması ve bu noktada Tevhid-i Tedrisat başta olmak üzere eğitim alanında yapılan inkılapların değerlendirilmesi. Eğitim sisteminin temeli olarak okullaşma ve öğretmen yetiştirme politikaları ile İlk ve Orta öğretimin yeniden düzenlenmesi ve karma okullar,

Harf inkılabı, Üniversite reformu, Halk Evleri ve Millet Mekteplerinin kurulması ve okuma-yazma seferberliği, Köy Enstitülerinin açılması, Çok partili hayata geçişten günümüze eğitim politikaları ve eğitim kurumlarında yapılan yeni düzenlenmeler.

TAR 490 Osmanlıda Anayasal Gelişmeler

2 0 2 4 S

Aydınlanma çağı ve Fransız ihtilali sonrası Dünyada mutlak yönetimlerin gerilemesi; anayasal gelişmelerin ortaya çıkması ve bunun Osmanlı Devleti üzerindeki yansımaları bağlamında Sened-i İttifak, Tanzimat Fermanı; 1876 Kanun-ı Esasisi ile II. Meşrutiyet Döneminde anayasal gelişmeler incelenecektir.

TAR 492 Osmanlı Kültür ve Medeniyeti

2 0 2 4 S

Osmanlı kültür ve medeniyetini besleyen kaynaklar; Osmanlıda din ve tebaa anlayışı, merkez teşkilatı ve idare sanatı; Osmanlı'da çok kültürlülük ve bir arada yaşama olgusu; sosyal, ekonomik, dini ve kültürel etkileşim; Osmanlı toplumunda gündelik hayat ve Müslim-Gayrimüslim ilişkileri; Osmanlıda sufilik ve tasavvuf; vakıf ve şehir ilişkisi; Osmanlıda mimari, sanat, müzik, dil, adet ve gelenekler; modernleşme sürecinde Batı kültür ve medeniyetinin Osmanlıya girişi ve Osmanlı mirası incelenecektir.

TAR 494 Cumhuriyet Döneminde Sosyal Yaşam

2 0 2 4 S

Cumhuriyetin devraldığı sosyal yapı, Türk modernleşmesinde gelenek-modernizm mücadelesi; ulus devletin inşası ve Atatürk'ün toplum tasavvuru; laiklik ve sosyal yaşamın yeniden düzenlenmesi; Modern Türkiye'de uygulanan sosyal politikalar, toplumsal gruplar, gündelik hayat, halk kültürü ve Türk toplumunun modernizme bakışı.

TAR 496 Eski İnan Tarihi

2 0 2 4 S

İnan'da ilk uygarlıkların ortaya çıkması, Med ve Pers devletlerinin kurulmaları. Pers devletinin Batıya doğru genişlemesi ve Pers hakimiyetinde Anadolu. Pers-Yunan savaşları, İskender'in İnan seferi ve sonuçları. İskender sonrasında İnan, Part devletinin kurulması. Part devleti ve Part-Roma ilişkileri.

TAR 498 Cumhuriyet Dönemi Düşünce Hayatı II

2 0 2 4 S

Mustafa Kemal Atatürk'ün ölümünden günümüze kadar geçen süreçte, Türk düşünce hayatına yön veren, aydın ve düşünürlerin ortaya koydukları fikirler ve eserleri karşılaştırmalı olarak ele alınacaktır. Çok partili hayata geçişten itibaren Türkiye'de siyaset düşüncesi, toplumsal gruplar, sendikalar ve sivil toplum örgütleri; siyasal partiler ve bu partilerin savunduğu ilkeler öğrencilere ayrıntılı olarak aktarılacaktır. Bu dersin kapsamında dönemin fikir adamlarının kaleme aldıkları kitap ve makalelerin yanı sıra ulusal basın da taranarak, öğrencilerin konu hakkında etraflıca bilgi sahibi olmaları sağlanacaktır.